

Kommissorium for ekspertgruppe for indhold på epx

I forlængelse af *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse* fra 18. februar 2025 nedsættes en ekspertgruppe, der skal give anbefalinger til, hvordan epx-uddannelsen konkret skal tilrettelægges, herunder med hensyn til fag, faglinjer, struktur og prøveformer mv. Der lægges op til, at ekspertgruppens anbefalinger udgør afsættet for de politiske forhandlinger om epx-uddannelsens indhold og struktur og efterfølgende udarbejdelse af lovforslag herom.

Ekspertgruppens anbefalinger skal bidrage til realisering af den politiske aftale om, at der skal etableres en ny attraktiv erhvervs- og professionsrettet gymnasial uddannelse, hvor unge kan gå i skole i nærheden af, hvor de bor, som i undervisningen er åben over for det omgivende samfund og erhvervsliv, hvor der er et stærkt ungdomsmiljø, og som holder alle døre åbne til videre uddannelse. Ekspertgruppens anbefalinger skal endvidere holde sig inden for de overordnede rammer og hegnspæle for epx, der er fastsat i *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse*.

Ekspertgruppen skal gøre brug af erfaringerne fra de tilbud, der nedlægges og integreres i epx, herunder 10. klasse, 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb, hf og eux.

Ønskede emner for ekspertgruppens anbefalinger

Uddannelsens identitet

Ekspertgruppen skal:

- anbefale og overordnet beskrive pædagogisk praksis og didaktik for epx med fokus på at teoretisk viden og praktiske færdigheder anvendes sammen i en undervisning, der bl.a. er helheds- og anvendelsesorienteret.
- angive eksempler på, hvordan dette skal komme til udtryk i undervisningen, herunder med fokus på hvordan uddannelsens indhold bredt forbereder eleverne til erhvervsuddannelser og videregående uddannelser.

- anbefale og beskrive dannelseperspektiver for epX, herunder hvordan uddannelsen skal bidrage til elevernes udvikling og dannelse.

Uddannelsens indhold og struktur

Ekspertgruppen skal:

- beskrive de vigtigste overordnede faglige og generelle kompetencer, som eleverne skal opnå på epX for at være rustet til efterfølgende at kunne gennemføre henholdsvis erhvervsuddannelser eller videregående uddannelser.
- foreslå hvad der generelt skal kendetegne fag på uddannelsen, herunder både fag, der giver kompetencer til erhvervsuddannelser, og fag, der giver kompetencer til videregående uddannelse (A-, B- og C-niveaufag).
- foreslå et antal centralt definerede faglinjer, struktur for linjer og linjernes faglige fokus. Faglinjer skal tage udgangspunkt i elevernes interesser og ønsker til videre uddannelse – uden at fastlåse elevens efterfølgende uddannelsesvalg. En faglinje skal altså både pege i retning af erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Ekspertgruppen skal herunder forholde sig til muligheden for at udvikle en grøn linje på epX, som peger i retning af fx jord- og landbrugsuddannelserne og fødevarerområdet, og som bl.a. kan udbydes på landbrugsskoler. Faglinjerne skal kunne bruges som udgangspunkt for klassedannelsen. Antallet af og konceptet for faglinjer planlægges bl.a. under hensyntagen til små epX-udbud.
- overveje, om der udover centralt definerede faglinjer skal være mulighed for lokale faglinjer, herunder foreslå mulige betingelser for evt. oprettelse af lokale faglinjer.
- foreslå en relevant fagrække med angivelse af obligatoriske fag, linjefag og valgfag. Alle elever skal i udgangspunktet have dansk, matematik og engelsk på gymnasialt C-niveau i 1. g. Ekspertgruppen skal kort beskrive de enkelte fag i fagrækken og med udgangspunkt heri begrunde valget af fagene som mulige bestanddele af den nye ungdomsuddannelse. I denne forbindelse skal ekspertgruppen også forholde sig til, hvordan eleverne kan få tilbudt kunstneriske fag, herunder fx musik.
- foreslå eventuelle bindinger for fagligt samspil mellem fag, fx i form af mulige obligatoriske tværfaglige forløb.
- foreslå en placering for fagene i uddannelsesforløbet, der understøtter elevernes faglige udvikling, med udgangspunkt i at uddannelsen på andet år skal kunne forberede til henholdsvis erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, samtidig med, at strukturen skal understøtte, at eleverne har et fast klassefællesskab igennem uddannelsen.
- foreslå en timemæssig fordeling mellem fagene – herunder overordnet vurdere, om der skal være en opdeling i fagene mellem undervisningstid og fordybelsestid (tid til elevernes selvstændige arbejde med produkter, herunder skriftlige afleveringer).

- levere et oplæg til hvordan en udvidet fagpakke, der giver adgang til akademiske bacheloruddannelser, som en mulighed kan integreres i et treårigt forløb på epX.
- foreslå rammer for løbende og summativ evaluering på uddannelsen.
- beskrive overordnede hensyn, der skal tages og afvejes mod hinanden i udviklingen af prøveformer, der understøtter uddannelsens faglige indhold og undervisningsform.
- levere forslag til, hvordan kollektiv og individuel vejledning og andre tiltag med fokus på uddannelse og arbejdsliv kan blive en del af uddannelsen og undervisningen på epX, så eleverne bliver i stand til at træffe et reflekteret og kvalificeret uddannelsesvalg.

Øvrige overordnede hensyn i arbejdet

Ekspertgruppen skal i sit arbejde med ovenstående særligt tage hensyn til:

- at uddannelsen skal kunne rumme såvel fagligt stærke elever som elever, der har behov for en grundfaglig styrkelse, da uddannelsens målgruppe vil have et bredt spænd, herunder også ift. interesser og ift. praktisk faglighed og boglig/teoretisk faglighed.

Ekspertgruppens anbefalinger skal kunne rummes inden for følgende hegnspæle (samt de øvrige hegnspæle, som fremgår af aftaleteksten):

- at uddannelsen skal kunne udbydes med omtrent samme dækning som stx har i dag og på udbud af den tilsvarende størrelse, herunder små udbudssteder.
- EpX skal tilrettelægges, så den uden overbygning giver adgang til alle erhvervsuddannelser og er generelt adgangsgivende til erhvervsakademiuddannelserne (med undtagelse af installatøruddannelserne). På andet år på epX fortsætter eleverne i deres faste klasse, men de kan vælge valgfag, der peger i forskellige retninger afhængig af, om de vælger mere boglige fag eller værkstedsfag m.v. Med en kombination af valgfag, der overordnet forbereder på en videregående uddannelse, kan eleverne vælge at tage et tredje år på epX i form af en etårig overbygning. EpX med etårig overbygning skal være generelt adgangsgivende til professionsbacheloruddannelserne. Adgang til akademiske bacheloruddannelser vil kræve efterfølgende supplerende eller en udvidet fagpakke. Eleverne kan med en epX uden overbygning endvidere opnå adgang til visse professionsbacheloruddannelser, hvis de vælger og består bestemte gymnasiale fag i løbet af epX, jf. eksisterende adgangskrav. Unge, der har afsluttet den toårige epX med fagniveauer svarende til de gymnasiale fagpakker vil inden for rammerne af det nuværende optagelsessystem ikke automatisk kunne søge om optagelse på de relevante professionsbacheloruddannelser via kvote 1, hvorfor kvote 2 vil være udgangspunktet. Det skal bl.a. ses i lyset af, at epX er en helt

ny type uddannelse. Det er ambitionen at justere optagelsessystemet i god tid, før det er relevant for ansøgere fra *epx, jf. Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelser i Danmark*. Aftalepartierne noterer sig, at regeringen i denne forbindelse vil sikre gode muligheder for studenter med den toårige *epx* fsva. optagelse (ansøgningsfrist, procedure for optagelse m.v.) til de videregående uddannelser.

Økonomi

Ekspertgruppens anbefalinger skal holdes inden for den politisk afsatte økonomiske ramme for henholdsvis udvikling, implementering og drift af uddannelsen – og udvalgets anbefalinger må ikke indebære en forventning om en ændret virkning på den strukturelle beskæftigelse ift. den politiske aftale.

Ekspertgruppens organisering

Ekspertgruppen organiseres med 10-15 medlemmer, hvoraf ét medlem udvælges som formand. Medlemmerne skal have erfaringer fra og/eller viden om forskellige områder af uddannelsessektoren – herunder fra gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Medlemmerne udpeges i kraft af deres personlige erfaringer og kvalifikationer og ikke med henblik på at repræsentere institutions- eller organisationsinteresser i gruppen. Der lægges i forlængelse heraf vægt på, at medlemmerne samlet bidrager med perspektiver og input i forhold til, at opgaven er at udvikle en ny uddannelse. Ekspertgruppen kan med fordel invitere relevante aktører fra uddannelsessektoren, forskere og interessenter til at bidrage med input til ekspertgruppens anbefalinger, fx i form af oplæg for ekspertgruppen. Ekspertgruppens sekretariat forankres i Børne- og Undervisningsministeriet med deltagelse af Uddannelses- og Forskningsministeriet og Finansministeriet. Økonomiministeriet følger arbejdet i sekretariatet. Der nedsættes derudover en følgegruppe til ekspertgruppens arbejde bestående af relevante aktører fra uddannelsessektoren og arbejdsmarkedet.

Ekspertgruppen afleverer sin afsluttende rapport med anbefalinger til børne- og undervisningsministeren senest 1. december 2025.